

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Banne-lingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De lieks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Jufiertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Arrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegheem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaaggeest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Cirkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Baasrode.

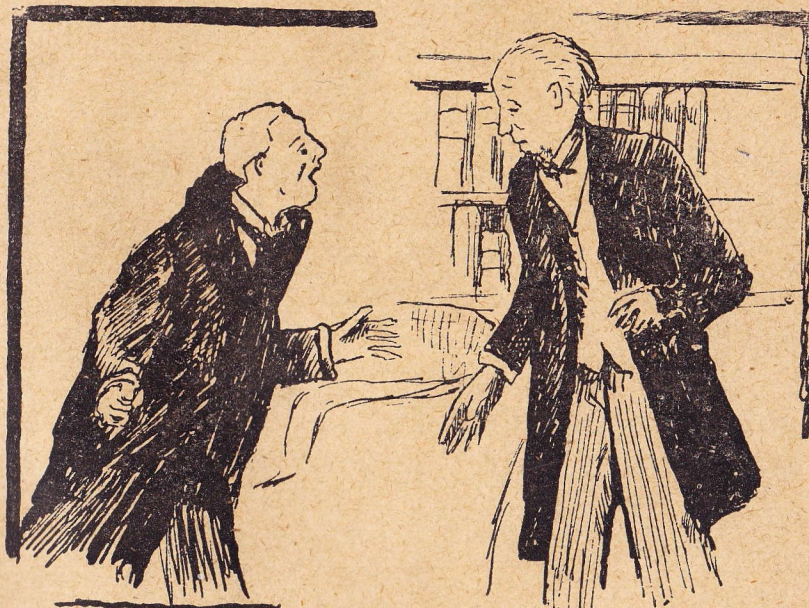
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Tweede druk.

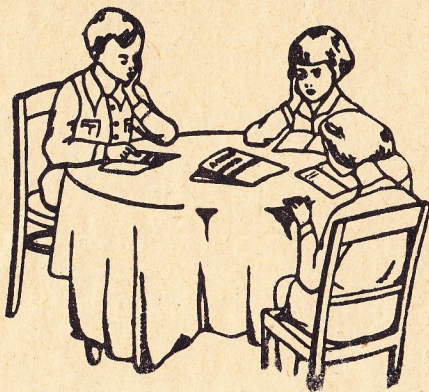
Nr 55.

A. HANS.

De Verloren Zoon

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Tweede druk.

Nr 55.

De Verloren Zoon.

Uitgave :
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

De burgemeester van Berkegem zat in zijn kantoor, toen opgewonden mijnheer Lievens binnen trad en zei :

— O, burgemeester, burgemeester, nu loopt er een schuwe kerel rond !

— Een schuwe kerel ?

Zoo'n lange, magere vent, in sjofele kleeren. Hij heeft een vioolkist onder den arm.

— Dan is hij zeker een muzikant, sprak de burgemeester.

— Maar hij heeft een gezicht als een moordenaar. O, laat hem aanhouden !

— Mijnheer Lievens, dat recht heb ik toch niet. Heeft de man iets misdaan ?

— Maar hij zal wat misdoen ! Vannacht breekt hij ergens in... Of vanavond valt hij den een of anderen boer aan.

De burgemeester wist dat mijnheer Lievens altijd gevaar zag. En dat bleek ook nu.

— Waarom hebt gij toch zoo'n slecht oog op dien vreemdeling ? vroeg hij. 't Is misschien een man, die alleen door ons dorp trekt.

— Neen, hij loopt heen en weer... en hij kijkt naar de huizen. Hij is zeker al aan 't bestudeeren, waar hij vannacht inbreken kan.

— Kom, mijnheer Lievens, denk nu toch niet 't slechtste. Is de man jong of oud ?...

— Dat kan ik niet zeggen... Eigenlijk heb ik hem zelf niet gezien...

— En ge beweert dat hij een gezicht heeft als een moordenaar !

— Mijn knecht zegt het...

— O, uw knecht !...

— Ja, die heeft hem ontmoet, toen hij boodschappen deed...

— Och, hij overdrijft zeker, maar ik beloof u, dat ik eens op den man zal letten.

— Ja, doe dat ! Goeden morgen...

En mijnheer Lievens vertrok. De burgemeester schudde 't hoofd...

— Wat is Lievens toch zenuwachtig ! mompelde hij. Maar de mensch heeft veel verdriet geleden. En daar-door is hij zoo geworden !

De veldwachter trad binnen met de brieven, welke hij op het postkantoor afgehaald had.

— Hebt gij een vreemdeling in 't dorp gezien ? vroeg hem de burgemeester...

— Neen, mijnheer...

— Mijnheer Lievens kwam me vertellen dat er zoo'n ongunstige man rond loopt.

— Mijnheer Lievens ! O, dat verwondert me niet, burgemeester. Hij vreest, altijd dat er 't een of ander

ongeluk zal gebeuren. Hij spreekt me dikwijls aan. Dan is het, dat de brug over de beek versleten is en

Nu toopt er een schuwe kerel rond (blz. 3).

invallen zal, dat er een boom op 't uitwaaien staat : dat boer Ewant veel te rap met zijn paarden door het dorp rijdt. En vreemde menschen wantrouwt hij bijzonder. Och, burgemeester, ik begrijp het wel. Twee jaar geleden is zijn zoon met zoo'n vreemden mijnheer meegetrokken of eigenlijk weggelopen.

— Ja, dat weet ik...

— Bernard, heette hij. Geen kwade jongen ! Maar hij wilde op 't dorp niet blijven . . . Hij kon de bloemkweekerij van zijn vader overnemen, doch weigerde. Ze maakten hem in de stad wijs dat hij een prachtige stem had, en in de schouwburgen veel geld verdienen kon. Mijnheer Lievens wilde hem niet laten gaan en toen liep Bernard weg. Maar, Burgemeester ge weet het zoo goed als ik . . .

— Ja ja . . . en mijnheer Lievens zei, dat hij zijn zoon nooit meer wilde terugzien. Maar sedert dien dag is hij zeer zenuwachtig geworden en daarom doet hij zoo raar. En ik begrijp het, dat hij het in zijn ziekte vooral op vreemdelingen gemunt heeft. Het was zoo'n vreemdeling die zijn zoon meelokte. Ik heb veel medelijden met hem. Kijk in elk geval eens, of er niemand rond zwerft.

De burgemeester opende zijn brieven. De veldwachter keerde naar buiten terug. Het was flink winter en er lag sneeuw. Maar er heerschte levendigheid in het dorp. De schoolkinderen hadden verlof. Het was immers Drie Koningen vandaag. Gisteravond had men het feest al ingezet met wafels of pannekoeken bakken. Dat was een oud gebruik. En als op een hoeve de eerste wafel uit het ijzer kwam, loste de boer op den boomgaard een geweerschot. Het was alsof hij daarmee wilde verkondigen : « Bij ons begint het feest ». Men trok dan ook strooitje om te weten wie koning mocht zijn. En hij, die 't langste had, kreeg een papieren kroon op 't hoofd.

Vandaag vierden de kinderen het feest . . . De veldwachter zag er al die rond liepen, om aan de huizen te zingen. Hij keek de straat af. Geen zwerver te zien . . . Hij vroeg er naar aan een vrouw, die de sneeuw voor de deur wegveegde.

— Of er een vreemde man geweest is ? herhaalde ze. Ja . . . over een half uur . . .

— Bedelde hij ?

— Neen, hij keek eens rond, bleef voor de kerk staan en stapte dan voort. Maar ik peins, dat het een muzikant was, want hij had een vedel mee. 'k Meende dat hij aan de deuren zou spelen voor Drie Koningen.

— Zag hij er ongunstig uit ? Hoe was zijn gezicht ?

— Dat weet ik niet, veldwachter, want hij droeg een slappen hoed, dien hij diep over zijn voorhoofd getrokken had.

— Hoe kan mijnheer Lievens dan beweren, dat hij er uit zag als een boef ? mompelde de veldwachter. En aan de vrouw vroeg hij :

— Heeft die man het dorp verlaten ?

— Ja, ik zie hem toch niet meer. Was het misschien een slechte kerel ?

— Neen, neen, maar ik weet gaarne, wie er op Berkegem rond loopt.

De veldwachter verwijderde zich en bromde :

— Mijnheer Lievens heeft zich weer eens voor niets benauwd gemaakt.

Die mijnheer Lievens woonde een kwartier buiten het dorp op een kleine villa, waarbij een bloemkweek-

kerij behoorde. Er was nu maar één knecht meer in dienst. Lievens had zijn zaken veel verminderd, sedert zijn zoon Bernard vertrokken was.

Mevrouw Lievens zat in de kamer bij het vuur. Ze was treurig gestemd. Haar dochter Elisabeth, zestien jaar oud, ruimde de ontbijttafel af.

Mevrouw had al verkleede kinderen voorbij zien gaan...

— Dat deed Bernard ook zoo gaarne op Drie Koningen. vertelde ze nu aan Elisabeth. En wat hij kreeg, bracht hij bij arme menschen. Hij had zoo'n goed hart. Die geschenken noemde hij het Godsdeel. 't Waren wafels, pannenkoeken, appels, noten... En die arme lieden waren er blij mee... Maar toen Bernard in de stad naar school ging, leerde hij een vriend kennen, die zijn hoofd gek gepraat heeft.

Elisabeth wist het wel. En moeder vervolgde :

— Bernard kon goed zingen, dat is waar, maar niet om als kunstenaar op te treden. Vader heeft het hem genoeg gezegd. En toen is uw broer toch weggegaan... Wat mag er van den armen jongen geworden zijn ?

Bernard had eenige malen geschreven, lang geleden. Maar zijn vader was woedend en verbrandde toen die brieven. En antwoorden deed hij natuurlijk ook niet. Dan liet de zoon niets meer van zich hooren.

Moeder treurde over Bernard... En die knapen daarbuiten herinnerden haar op dezen morgen zoo sterk aan hem.

Mijnheer Lievens trad binnen.

— Ik heb bij de burgemeester geweest, zei hij. Kobe, onze knecht, zag een schuwen kerel in 't dorp, die naar de huizen keek. Ik heb den burgemeester gewaarschuwd.

— Maar man, dat kan een zeer eerlijke mensch geweest zijn sprak mevrouw..

— Kobe zei, dat hij een gezicht had als een boef.

— Vader, Kobe maakt u gaarne bang verzekerde Elisabeth. Ik heb het al dikwijls gemerkt.

— Ik vertrouw die vreemden niet.

Mevrouw zuchtte. Haar man kon tegenwoordig zoo raar doen... Als dat maar niet erger werd... O, ze wist wel, dat het was uit verdriet over Bernard. Maar ze mocht toch nooit tot hem over haar zoon spreken.

Mijnheer Lievens nam plaats bij het vuur. Hij sloeg een dagblad open. Elisabeth ging naar de keuken. Ze was zoo'n goed meisje en hielp moeder flink. Haar leven was toch niet prettig. In huis heerschte een treurige stemming. Men voelde zoo de ledige plaats.

— O, kon Bernard terugkeeren ! wenschte Elisabeth elken dag.

Maar zou vader hem binnen laten ? Vader zei soms, dat hij den slechten jongen nooit meer wilde zien. Hoe had Bernard het ook kunnen doen ? Wegloopen van huis ! Meegaan met een vreemden heer, door zijn vriend uit de stad gestuurd. Die heer had hem gezegd dat hij bestuurder was van een schouwburg in Brussel. Maar vader was te weten gekomen, dat de man leugens vertelde. Waar had die vreemdeling den jongen

heen geleid ? Bernard was toen achttien jaar. .

Kobe, de knecht bracht hout en kolen in de keuken.

— Wat hebt ge nu aan vader verteld ? vroeg Elisabeth.

— Ik, jufvrouw ?

— Ja, van een vagebond. .

— O, dat er een vreemde kerel in 't dorp liep ? Dat is waar. Mijnheer Lievens heeft me gezegd, dat ik op zulk gasten letten moet. Ge weet wel, dat er in den Herfst van die zwervers fruit gestolen hebben.

— Maar ge overdrijft altijd.

— Toch niet jufvrouw. Die gast zag er een boef uit. Hij liep met een viool onder den arm. Maar dat zijn van die streken, om menschen te bedriegen. Hij kent misschien zoo min een noot muziek als ik. Als een veldwachter zulke kerels aanspreekt, geven ze zich uit voor muzikant of koopman. Dan kan men ze niets doen. Maar ik vertrouw er geen enkelen !

— Zoo dus, alle menschen, die arm geworden zijn en rond dolen, deugen volgens u niet ! Brave lieden kunnen toch tegenspoed hebben. .

— Maar die vent met zijn vioolkist zag me er meer een echten schavuit uit. En ik zeg ook, een fatsoenlijk mensch loopt in den Winter niet zonder overjas in zulke dunne kleeven, als die kerel aan had.

— O, Kobe, wat zijt gij harteloos ! sprak Elisabeth verontwaardigd. Weet gij dan niet, dat veel menschen geen jas kunnen koopen en ook geen warme kleeven !

— Ja, ja, de jufvrouw zou hier alle schooiers binnen halen en eten en geld geven.

— Bemin uw naasten als uw zelven, heeft Christus ons geleerd.

Maar Kobe verliet de keuken. De knecht kon nooit goed antwoorden, als Elisabeth hem de les las. Liever praatte hij mijnheer naar den mond. En in plaats van zijn meester moed te geven, maakte hij dezen nog zenuwachtiger door zijn verhalen over vagebonden en dieven.

Kobe moest nu in het naburige dorp eenige sierplanten halen, die daar bij een Nieuwjaarsfeest een zaal hadden getooid. Een eind van Berkegem hoorde hij muziek. De weg maakte daar een bocht. Toen de knecht van mijnheer Lievens die voorbij was, zag hij den zwerver voor een huis staan. De armoedig gekleede man speelde op zijn viool.

Kobe verstond, hoe de vrouw uit de woning den muzikant uitnoodigde om wat te eten.

— O, gaarne, zei de zwerver. Ik heb honger. .

— Weet ge wel, wat ge doet ? riep Kobe tot de vrouw. Die vent zal alles afloeren en vannacht komen stelen. De veldwachter zoekt hem op. De schooier is zeker uit een gevangenis gevlucht.

De vrouw schrok, toen ze dit hoorde en zei :

— O, dat wist ik niet ! .

De zwerver, een nog jonge man, keek Kobe verontwaardigd aan.

— Ge liegt, zei hij. Ik ben nooit in de gevangenis geweest.

— Mijnheer Lievens zelf heeft hem bij den burgemeester aangeklaagd, hernam Kobe.

Een droevige trek kwam op het gelaat van den muzikant. Hij legde zijn viool in de kist en ging de dreef in, die naar het bosch leidde.

— Hij wordt al bang, zei Kobe tot de vrouw. Houd maar goed uw deur dicht ! Ge moogt nooit die kerels vertrouwen. Ha, waarom draagt die vent zijn hoed zoo over zijn ooren ?

En Kobe, duwde zijn karretje voort, tevreden over zijn onbarmhartigheid. Toen hij met de planten thuis kwam, stond zijn meester in een broeikas.

— Mijnheer, die vagebond loopt nog rond, zei Kobe.

— Waar ?

— O, nu zit hij ergens in het bosch. Hij wilde daar vrouw Raas bestelen. Ik heb hem op de vlucht gejaagd ! loog de knecht.

— Dat de burgemeester toch niet naar me luistert ! kloeg Lievens. Hij moest dien gast de gendarmen achterna zenden. Er zal vannacht zeker iets gebeuren.

Door de leugens van zijn knecht verbeterde de zem wachtige stemming van mijnheer Lievens niet.

II.

Dicht bij de bloemkweekerij stond de hoeve van boer Danink.

We zeiden, dat vandaag de kinderen van Berkegem geen school hadden en het Drie Koningenfeest vierden. Willem, de twaalfjarige zoon van Danink, zou ook meedoen. Hij was afgesproken met drie makkers. Deze moesten zich verkleeden als de drie Koningen uit het Oosten. Willem zou hen vergezellen met den rommelpot.

Toen vader het zwijntje slachtte, had Willem een stuk van de varkensblaas bewaard. Dit spande hij nu over een aarden potje. In het vel maakte hij een gaatje en daardoor stak hij een stokje. Als hij dat stokje op en neer bewoog, hoorde men een geluid als roem, roem, roem !

Zoo'n ding noemde men een rommelpot.

Willem Danink stond nu gereed, om naar het dorp te gaan.

— O, neen moeder, antwoordde Willem. We zamen alleen wafels, koeken, appels en noten in als Godsdeel van de armen.

— Ja, dat is goed.

— En we brengen alles bij de oude Kooimans, de zieke Martha en die weduwe met haar kleine kinderen aan 't kanaal.

— Zoo vind ik het best, hernam moeder. En veel plezier dan !

Willem vertrok. Bij de kerk zou hij zijn vriendjes vinden. Hij kwam voorbij de villa van mijnheer Lievens. Elisabeth nam juist vleesch aan, dat de slachter bracht !

— Zoo, Willem gaat ge er met den rommelpot op uit ? vroeg ze.

— Ja, jufvrouw . . . En Ko, Wannes en Frans zullen de Drie Koningen zijn. We gaan rond voor arme menschen.

— Ik verwacht u ook, hoor, om u te hooren zingen ! Elisabeth Lievens knikte Willem eens toe. Ze was altijd zoo vriendelijk.

De knaap spoedde zich naar het dorp. Zijn kameraden stonden al op hem te wachten. Willem moest lachen, als hij ze zag, zoo vreemd waren ze verkleed. Ze verbeeldden dus Gaspar, Melchior en Balthasar, de drie Koningen, die naar Betleem kwamen, om het kindje Jezus in de kribbe hulde te brengen.

Moeder Danink had gisteravond de geschiedenis nog aan Willem verteld. De drie Koningen reisden eerst naar Jerusalem. Daar hoorden ze, dat het kindeke, hetwelk ze zochten, te Betleem moest geboren zijn. En koning Herodes, een slechte man, zei tot hen : « Als ge het kindeken gevonden hebt, komt het mij zeggen ; dan wil ik het ook gaan aanbidden ». Maar die booze Herodes had heel andere plannen. Hij vreesde, dat het Kindeken koning zou worden in plaats van zijn zoon en hij wilde het daarom dooden.

De drie Koningen uit het Oosten reisden voort. Ze zaten op hooge kameelen. Een schoone ster wees hun den weg en bleef boven het stalleke staan. En de Koningen zagen het Kindeke en ze gaven aan Maria en Jozef goud, mirre en wierook. Maar ze reisden niet

langs Jeruzalem terug. Een Engel zei hun in den droom, dat ze een anderen weg moesten nemen, want dat Herodes het Kindeke wilde dooden. De booze Herodes was woedend en liet toen alle kinderkins beneden de twee jaar ombrengen. Hij meende nu zeker te zijn dat Jezus toch ook vermoord zou wezen.

Jozef en Maria waren met het Kindeke naar Egypte gevlucht.

Ja, Willem kende de geschiedenis goed. En nu stonden de kameraden daar verkleed . . . Een was de koning der Mooren, en had zijn gezicht zwart gemaakt.

Willem moest zijn rommelpot toonen en laten hooren, dat hij goed ging. Nu begonnen ze hun ronde. Aan het eerste huis was het toch vreemd. De jongens gevoelden zich wat verlegen, vooral om te zingen. 't Was een rentenier die daar woonde. Als knaap had hij ook zoo Drie Koningen gevierd. En lachend kwam hij nu aan de deur.

— Maar mannekens, ik versta u niet, zei hij. Zingt eens een beetje luider ! Ik wil het liedje toch nog eens hooren.

Nu klonk het beter.

« We komen van 't Oosten, we komen van ver,
We zijn de drie Koningen met de ster.
Wij kwamen al voor Herodes' deur,
Herodes, de Koning kwam zelve veur.
Herodes, die sprak met valscher hart,
Hoe ziet de jongste van de drie zoo zwart ?

Al is hij zwart, hij is wel bekend,
Hij is de Koning van Orient !
Wij kwamen den hoogen berg gegaan,
Daar zagen we de sterre zoo stille staan.
O, sterre, ge moet er zoo stille niet staan,
Ge moet er met ons naar Betleem gaan.
Te Betleem, in de schoone stad,
Daar Maria met haar klein Kindeken zat.
Hoe kleiner Kind, en hoe grooter God,
Een zalig nieuwjaar verleen ons God.
Maar Willem Danink, die eigenlijk met zijn rommel-
pot de komst der Koningen aankondigen moest, zong
dan zijn versje :

« 'k Heb zoolang met den rommelpot geloopen,
'k Heb geen geld, om brood te koopen,
Rommetpotterij, rommelpotterij !
Geef me wat en ik ga voorbij ».

— Wij in onzen jongen tijd zongen nog een ander
liedje, zei de rentenier. En hij liet het eens hooren :

« De heilige drie Koningen uit zoo verre land,
Zij zochten ons Heere met offerhand,
Z'offerden ootmoediglijk : myrrh, wierook, goud,
Ter eere van het Kind, dat alles behoudt.

Nu kwam de vrouw van den rentenier met wafels
en appels. Frans, een der koningen, droeg een grooten
zak op zij en daarin werden de giften geborgen.

't Was een goed begin en dat moedigde aan. De

knapen gingen nu van huis tot huis. Eerst liet Willem
zijn rommelpot ronken en zong hij zijn rijmpje. En als
de deur geopend werd, hieven de koningen hun lied
aan. Slechts enkele menschen weigerden iets te geven.
Onze vriendjes gingen dan heen, zonder wat te roepen.

Maar er waren wel jongens, die voor zoo'n woning
scholden :

Hoog huis, laag huis,

Er zit een gierige pin in huis ».

't Eene groepje ontmoette 't andere en dan lachte
men eens tot elkaar.

Toen Willem en zijn kamaraden in 't dorp klaar
waren, gingen ze buiten de plaats. Zoo kwamen ze
aan de villa van mijnheer Lievens.

— Hier zingen we niet ! zei Frans. Mijnheer Lie-
vens is zoo'n rare en jaagt ons zeker weg.

— En iufvrouw Elisabeth heeft me gevraagd wel te
komen, sprak Willem.

— Nu, vooruit dan !

En ze lieten voor de villa hun liedjes klinken. Kobe,
de knecht, loerde om den hoek der woning en riep :

— Wilt ge maken, dat ge weg komt !

Maar juist deed Elisabeth de deur open en zei :

— Ge moet naar Kobe niet luisteren. Zing nog eens
van voren af aan.

Mevrouw Lievens verscheen aan 't raam, om te kij-
ken en te luisteren. Willem, zag, dat ze een traan af-
veegde, de jongen begreep niet, dat het was, omdat
zij aan haar weggelooopen zoon dacht. Op de villa had

men geen wafels gebakken. Men vierde er nooit meer feest. Maar Elisabeth bracht een korfje prachtige appels.

De knapen hadden mijnheer niet gezien. En toch stond die ook te luisteren, echter weggedoken achter een schutting van een tuin. En hij keek door de reten. Mijnheer Lievens veegde insgelijks een traan af.

Kobe kwam bij zijn meester en vroeg :

— Wil ik die deugnieten weggagen ?

— Neen, neen, het zijn geen deugnieten, maar jongens van het dorp.

— 's Zomers kruipen ze in den hof en stelen bloemen,

— Dat heb ik nog nooit bemerkt. Ga aan uw werk, Kobe.

Mijnheer Lievens wilde niet laten zien, dat hij ontroerd was. Ook hij dacht aan zijn jongen. En dat deed hij elken dag. Doch hij sprak er niet van.

III.

Willem en zijn vrienden hadden hun ronde gedaan. Nu zouden ze het Godsdeel wegbrengen. Eersten begaven ze zich naar den ouden Kooimans.

Die woonde in het dorp. Hij kon niet meer gaan van de hevige rheumatiek. Zijn vrouw leefde ook nog, maar was bijna blind. Gelukkig werden die menschen ondersteund.

De jongens zongen eerst voor het huisje. Dan stapten ze binnen. Willem moest het woord doen.

— Kooimans, zei hij, we brengen u het Godsdeel.

— O, dat is braaf ! riep de oude man verheugd uit.

— En wie zijt gij kinderen vroeg de vrouw. Ik kan u niet meer zien.

Willem noemde zijn makkers en Frans legde wafels, koeken, noten en appels op tafel. Wat waren Kooimans en zijn vrouw blijde.

De jongens deden 't zelfde bij de zieke Martha, een vrouw die met haar zuster woonde en al zes maanden te bed lag.

En dan moesten ze naar de weduwe met die kleine kinderen, die aan 't kanaal woonde. Dat was wel een kwartier buiten 't dorp. En het werd al donker. Maar de knapen kenden goed den weg.

Die weduwe ging veel uit wasschen en kuischen. Haar man was schipper geweest, maar viel op een stormachtigen avond in 't kanaal en verdronk. De vrouw en de drie kindertjes woonden nu in een klein huis.

Daar traden Willem en de Koningen binnen. Elsje, 't jongste meisje, schrok er van. Ze was ook nog maar twee jaar. Maar de andere kinderen hadden priet, toen ze het liedje hoorden. En nog veel blijder waren ze toen Frans den zak ledigde en dus wafels, koeken, appels en noten zag.

Dat was alles voor hen ! De weduwe dankte har-

telijk de jongens.

Zelf verheugd keerden de knapen terug. Goede dagen geven zulk een gelukkig gevoel.

Het was nu heelemaal avond geworden.

**
*

Willem keerde alleen naar huis weer. 't Was door de sneeuw toch niet al te duister. De jongen zou veel te vertellen hebben aan vader en moeder, en aan zijn zusjes Kathelijne en Gusta.

Op eens bleef hij staan. Wat hoorde hij daar ? Hij was nu vlak bij de villa van mijnheer Lievens. Willem schrok. Aan den kant van den weg in de sneeuw, lag een man. Hij kreunde, Willem hield zich flink.

— Wat hebt gij ? vroeg hij, maar de man antwoordde niet.

Hij kermde zacht. Willem wist geen raad. Die man kon hier toch niet blijven liggen. Dan vroor hij dood. Maar hij was natuurlijk te zwaar voor Willem, om hem op te nemen en weg te dragen.

De jongen dacht eensklaps aan Elisabeth Lievens. Die was altijd toch zoo vriendelijk. En Willem liep naar de woning en belde. Elisabeth deed de deur open. Maar achter het meisje stond haar vader. Hij was weer angstig en zenuwachtig.

— Pas toch op, zei hij tot zijn dochter.

— O, jufvrouw, hier dicht bij ligt een man in de sneeuw ! vertelde Willem. Hij antwoordt niet, maar kermt toch.

— Vader, hoort ge dat ! sprak Elisabeth verschrikt.

— Ja, ja... welk een man is dat ?

— Ik weet het niet, mijnheer ! hernam Willem.

— Ga het aan den burgemeester zeggen. Wie weet welk een kerel het is ! zei Lievens weer.

— Maar vader, het dorp is een heel eind, en die man kan in dien tijd wel sterven, sprak Elisabeth. Haalt gij en Kobe hem hier in huis !

Mevrouw kwam in de gang en hoorde, wat er aan de hand was.

— Ja, die man moet hier gebracht worden, gebodde ze. Wij zullen toch niet onbarmhartig zijn. Roep Kobe, Elisabeth.

— Ja, haast u ! zei mijnheer Lievens nu toch ook.

Kobe woonde in een huisje aan 't eind van de kweekerij. Hij kwam met Elisabeth mee. Willem wees nu den weg. De man in de sneeuw kreunde niet meer.

Kobe boog zich over hem. Hij schopte met den voet tegen een vioolkist.

— Maar mijnheer, ge zult dien vent toch niet in huis halen ! riep hij uit. Het is de vagebond van dezen ochtend.

— Gauw, help hem dragen ! beval Lievens, die nu niet zenuwachtig scheen.

Kobe moest gehoorzamen. En met zijn meester

bracht hij den ongelukkige naar de villa. Willem droeg de vioolkist. Elisabeth hield de deur open.

— Leg hem hier in de kamer, op de sofa zei ze.

En de bewustelooze werd op de rustbank gelegd.

— O, het is Bernard ! kreet mevrouw Lievens. Bernard, mijn jongen toch... Ja, hij is het... Mijn arme zoon !

Mijnheer Lievens werd zeer bleek. Hij wankelde even en moest zich aan een stoel vasthouden. Dan barstte hij in snikken uit.

— O, onze Bernard ! riep hij. Gauw Kobe, loop om den dokter ! Haast u, zooveel ge kunt... Elisabeth, haal azijn... Vrouw help me hem die natte kleeën uit doen !

Ja, de ouders hadden hun zoon herkend. En bij den vader was geen wrok meer. Alleen de liefde sprak.

Elisabeth bracht azijn en men liet er den bezwijmde aan ruiken... Moeder en dochter deden de schamele dunne kleeën uit ! Vader wreef dan met warme doeken. En Bernard kreeg het bewustzijn terug. Hij opende de oogen en keek verdwaasd op. Hij zag zijn moeder en strekte de armen uit.

— O, mijn jongen, mijn jongen ! snikte mevrouw Lievens en ze kustte hem.

— Vergiffenis, moeder... vader ! stamelde de zoon.

— Ja, alles is u vergeven alles, Bernard, verzekerde mijnheer Lievens. O, we zijn zoo blij, dat ge weer bij ons terug zijt. Kijk, hier is Elisabeth ook !

De zuster omhelsde haar broeder innig.

— Maar nu moogt ge niet spreken, zei moeder. Ge hebt rust noodig.

Vader maakte een warmen drank gereed en dat verwikte Bernard zeer. Elisabeth had al dekens gehaald en moeder dekte, daar op de sofa, haar zoon toe, zooals ze het deed, toen hij nog klein was.

Willem was na Kobe stil uit huis gegaan, te verlegen om te blijven. De knecht had een raar gevoel. Hij was nog maar een jaar in dienst bij mijnheer Lievens en van een ander dorp gekomen. Hij had Bernard nooit gezien en hem dus ook niet herkend dien morgen. En nu bleek het, dat hij al dat kwaad gezegd had van den zoon zijns meesters.

Toen de dokter kwam, was Bernard al flink bekomen. De geneesheer keek ook verbaasd op. Kobe had hem niet gezegd wie de zwerver was. De zieke moest flink rusten. Hij mocht nu van avond nog een kom warme melk drinken. Wat hadden de ouders en Elisabeth medelijden met hem ! Hij zag er zoo mager uit.

Bernard vertelde toch nog iets van zijn ellende, toen de dokter heen was. Die vreemdeling had hem meegenomen naar Frankrijk. En Bernard moest in herbergen zingen. Die vreemde heer, zei dat het voor oefening was. Later zou Bernard in een grooten schouwburg optreden. De jongeling merkte, dat hij bedrogen was geworden. Hij had geen geld om terug te reizen. En hij durfde niet naar huis gaan. Hij verliet den bedrager en zocht werk. Soms hielp hij schepen lossen, dan

arbeidde hij bij een boer. Maar hij werd ziek en lag maanden in een hospitaal. Hij had een oude viool gekocht en speelde aan de huizen. Zoo kwam hij te voet naar België terug. Hij wilde naar huis... Gister avond kwam hij in de naburige stad aan, en sliep in een herbergje. Maar hij had geen geld om een ontbijt te kopen. Heel vroeg, toen het nog donker was, vertrok hij naar Berkegem.

Maar hij durfde toen toch niet naar huis. Hij meende dat vader hem niet zou binnen laten. Met zijn hoed diep over het hoofd ging hij door het dorp, koud en hongerig. Hij zag de kinderen, die Drie Koningen vierden en dacht aan zijn jeugd. O, wat had hij dwaas en ondankbaar gedaan door weg te loopen, met vreemden, maar niet zijn vader te gelooven. Hij dwaalde toen buiten de plaats. Een vrouw wilde hem een maal eten geven, maar een man met een wagentje kwam en zei, dat hij weggeloopt was uit de gevangenis.

— Toen werd ik bang, zei Bernard. En ik trok naar 't bosch. Ik bleef er heel den dag. Maar met den avond kwam ik er uit. Ik sleepte me tot bij ons huis. Ik durfde niet aanbellen. Op eens werd ik zoo duizelig en viel ik neer.

— En Willem Danink vond u daar, arme jongen, zei moeder.

— O, en ik, dwaze man, ging u bij den burgemeester aanklagen ! riep mijnheer Lievens uit. Kobe had me bang gemaakt. 't Is ook Kobe geweest, die u bij die

vrouw wegjoeg. De kerel vertelde het me zelf, maar de deugniet zei er bij, dat gij die vrouw wildet bestelen.

— O, vader ik heb misdaan, maar ik ben altijd eerlijk gebleven ! verklaarde Bernard.

— Dat weet ik wel jongen... O, God zij gedankt, dat we u weer hebben.

— Maar nu moet Bernard rusten, zei moeder.

Zijn oude slaapkamer werd in orde gebracht. Elisabeth legde een warme kruik in bed. Er Bernard sliep heerlijk in.

Kobe vertoonde zich dien avond niet meer. Beschaamd was hij naar huis geslopen.

Den volgenden morgen kon Bernard alleen naar bedreden komen. Maar hij was nog bleek en afgemat. Hij hoorde nu wie Kobe eigenlijk was.

— Vader, mag ik u wat vragen ? zei de zoon. Ik heb het wel niet verdiend u iets te verzoeken...

— Spreek maar ! zei mijnheer Lievens.

— O, stuur Kobe niet weg ! Ik was een zwerver en nu ik zoo gelukkig ben, zou ik niet gaarne hebben, dat een ander ongelukkig werd.

De ouders hoorden zoo, dat hun jongen, die wel zeer gedooeld had, toch goed van harte was gebleven.

— Ja, zei mijnheer, Kobe mag blijven...

— Maar hij moet dan toch veel veranderen, sprak mevrouw.

Ze zou niet dulden, dat de knecht nog haar man zoo'n angst aanjoeg...

Ze sprak zelf met Kobe, die vergiffenis vroeg en beterschap beloofde.

Het was op de villa onverwacht een heerlijk Drie Koningsfeest geworden. Bernard herstelde geheel en zou nu gaarne op de bloemkweekerij werken.

Mijnheer en mevrouw Lievens gingen naar de hoeve van Danink, om Willem te danken voor zijn flink gedrag. Ze namen een schoone bouwdoos voor hem mee.

Mijnheer Lievens was nu van zijn zenuwachtigheid genezen. En Elisabeth vond het thuis niet somber meer.

Bernard speelde nog dikwijls op zijn viool. En hij hield het instrument in eere. Het herinnerde hem hoe hij een verloren zoon geweest was, die toch geleerd had, hoe groot de liefde van ouders is.

EINDE.

JONGE LUIAARDS, OUDE BEDELAARS.

De school was begonnen.

Op het bord stonden optellingen, aftrekkingen, vermenigvuldigingen en deelingen. De jongens zaten stil te werken.

Er werd op de deur geklopt.

— Binnen ! riep mijnheer.

Langzaam kwam een knaap in de klas.

— Ha, Frans ! zei de meester. Komt ge weer al te laat. Ga maar eens voor het bord staan. Nu heb ik geen tijd om mij met u bezig te houden. Jongens, wij rekenen voort. 't Was weer stil. Eindelijk sprak mijnheer.

— Griffels neer ! We zullen het werk verbeteren.

Toen dit gedaan was, vroeg de onderwijzer aan Frans, waarom hij te laat kwam.

— 'k Ben... te... laat... opgestaan, mijnheer, stamelde Frans.

— Te laat opgestaan ! Schaamt ge u niet ! Om half vier is 't al licht. En gij kunt nog niet om half negen in de klas zijn. Ga maar naar uw plaats !

Te half twaalf was de school uit.

— Frans moet blijven zitten, zei de meester. Hij heeft dezen morgen nog niet gerekend.

Daar zat de langslaper alleen in het schoollokaal.

Hij moest rekenen. Maar jongens, die te laat komen, blijven achter bij hun kameraden. 't Werk vlotte niet.

Mijnheer hielp den domoor. En 't was bij twaalfen toen Frans naar huis mocht !

Weer zaten de leerlingen in de klas. Het was twee uur. Alleen de plaats van Frans bleef leeg. En de knaap kwam in 't geheel niet.

De meester zond eene kaart naar zijne ouders, waarop gedrukt stond :

Mijnheer,

Uw zoon is dezen namiddag niet in de school geweest. Gelief de reden van zijne afwezigheid op deze kaart te schrijven.

Den volgenden dag kwam Frans maar juist op tijd. Hij had weer moeten loopen. Dat zag men aan zijn gezicht. Hij gaf de kaart en de meester las :

Mijnheer,

Wij hebben gisteren Frans om half twee naar de school gezonden. Maar de deugniet is blijven spelen op de straat. Wij hebben hem gestraft. Wilt ge 't ook doen ?

— Zoo, zoo ventje, ge hebt achter de haag geloopt, zei de onderwijzer. Wel wat spijt het mij, dat ge zoo slecht oppast. Wij kunnen geen vrienden zijn. En ge doet ook uw ouders veel verdriet aan. Moest uw vader ook zoo handelen in plaats van te werken, hoe zoudt ge aan kleeren en eten geraken ? Jongen, als ge zoo voort gaat komt er niet veel van u terecht.

Dien morgen en ook 's namiddags moest de knaap in

de school blijven. Natuurlijk er was veel schade in te halen.

Helaas Frans verbeterde zich niet : Toen 't schooljaar voorbij was, mocht hij niet verhoogen.

En toen Frans eindelijk de school verliet, omdat hij moest gaan werken, kon hij bijna niet lezen en evenmin rekenen. En letters schrijven... als hanepooten zoo groot en krom. Aardrijkskunde, geschiedenis, een kleine jongen uit de vijfde klas wist er meer van dan hij.

Frans moest dus gaan werken. Hij wilde bakker worden. Baas Jan zou hem in dienst nemen.

— Om zes uur hier zijn, hoort ge ? zei zijn meester.

De luiaard kwam om zeven uur.

— Waarom komt ge zoo laat ? vroeg de bakker.

— Te lang geslapen.

— Wel, ga dan nog maar wat slapen. Zulke gasten kan ik niet gebruiken.

En de knaap moest aan de deur.

— 't Spel begint al, zei vader droevig.

Met veel moeite vond hij een nieuwen bakker, die het met den jongen eens wilde probeeren. Waarlijk Frans was op tijd ! Een wonder !

Toen het brood gebakken was, moest de knaap het naar de klanten brengen.

Een brood kost 30 centiemen ; vertelde de baas. Zeg

nu eens hoeveel vier brooden kosten. Ziet ge, ik moet weten of ge uw werk goed kunt doen...

Frans rekende... maar oh wee... hij kon het niet.

— Tachtig centiemen, antwoordde hij op goed geluk,

— Wat ! riep de bakker. Ge zoudt me veel schade doen, gij met uw tachtig centiemen voor vier brooden. Hier is een lijst met de namen en adressen der klanten. Lees dit eens !

Frans begon :

— Le... f... f... f... fee... Le fee... vr... or... Le fee...

— Dààr is de deur ! zei de baas. Ge kunt vertrekken. Domooren zijn bij mij niet op hun plaats. Ga nog wat naar school, eer ge bakker worden wilt.

Nog eens doorgezonden ! En geen een baas had lust zulk een jongen in dienst te nemen.

— Wat nu ! zei vader treurig. Ach, manneke, we hebben het u voorspeld. Maar ge wildet niet luisteren.

— Ik zal timmerman worden, sprak Frans.

Och, hij veranderde wel tien keeren van stiel... En zoo groeide hij op tot een sukkelaar, die met moeite zijn brood kon verdienen. Voor zijn ouders kon hij nooit iets doen...

En toen Frans oud was, zag men hem bedelen in een groote stad.